

Kunnskapsdepartementet
Barnehageavdelingen

Administrasjonsavdelingen

Vår saksbehandler:
Berit Holmebakken Lima
Telefon: 51 61 11 25

Deres ref.:

Deres dato:

Arkiv:

Vår ref.:

Vår dato:

FA-A10, TI-&13

12/8549

08.05.2012

Uttalelse av NOU 2012:1 Til barnas beste - Ny lovgivning for barnehagene

Kommunestyret i Gjesdal behandlet sak 51/12 Høring av NOU 2012:1 Til barnas beste – Ny lovgivning for barnehagene, i møte 7. mai – 12 og fattet følgende enstemmige vedtak:

Gjesdal kommune avgir høringsuttalelse i tråd med det som framkommer under punktet Vurdering/kommunens høringsuttalelse i saksutredningen.

Vedlagt følger rådmannens saksutredning.

Med hilsen
GJESDAL KOMMUNE

Berit H. Lima
Berit Holmebakken Lima
Politisk sekretær

Postadresse
Rettedalen 1
4330 Ålgård

Telefon
51 61 11 00
Telefaks
51 61 89 56

E-postadresse: postmottak@gjesdal.kommune.no

Administrasjonsavdelingen
Rettedalen 1
4330 ÅLGÅRD

Foretaksregister: 964978573 MVA

Høring av NOU 2012:1 Til barnas beste - Ny lovgivning for barnehagene

Saksnummer		Vedtaksdato
051/12	Kommunestyret	07.05.2012

ArkivsakID.: 12/442
Arkivkode: FA-A10, TI-&13
Jnr.postID PM

Saksbehandler: Kolbjørn Sandve

Rådmannens forslag til vedtak:

Gjesdal kommune avgir høringsuttalelse i tråd med det som framkommer under punktet Vurdering/kommunens høringsuttalelse i saksutredningen.

07.05.2012 Kommunestyret

Møtebehandling:
Enstemmig vedtak.

K-051/12 Vedtak:

Gjesdal kommune avgir høringsuttalelse i tråd med det som framkommer under punktet Vurdering/kommunens høringsuttalelse i saksutredningen.

Høring av NOU 2012:1 Til barnas beste - Ny lovgivning for barnehagene

Bakgrunn for saken:

Kunnskapsdepartementet sendte den 06.02.2012 NOU 2012:1 Til barnas beste – Ny lovgivning for barnehagene ut på høring, se vedlegg. Utredningen kan hentes fra KDs nettsider, se oppgitt adresse i brevet.

Utvalget om styring av barnehagesektoren ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 25. juni 2010 for å foreta en gjennomgang av barnehageloven med forskrifter for å se om styringsverktøyet er godt nok tilpasset dagens og framtidens barnehagesektor. Det er bedt om høringssvar innen 4. mai 2012.

Saksopplysninger:

Barnehagesektoren har i løpet av kort tid gjennomgått omfattende forandringer, både når det gjelder struktur og omfang. Sektoren utgjør en stadig viktigere del av oppveksten for barn i Norge, og kunnskapen og bevisstheten om barnehagens betydning for barn og samfunnet er økende.

Regjeringen har som mål å få til et likeverdig tjenestetilbud med høy kvalitet i alle barnehager. Per i dag er det stor variasjon i barnehagetilbudet landet sett under ett. Regjeringen ser derfor behov for en gjennomgang av hvordan regelverket kan utformes for å sikre tilstrekkelig nasjonal styring med kvaliteten i barnehagene i en rammefinansiert sektor.

NOU 2012:1 er en gjennomgang av hele barnehageloven med forskrifter. Utvalget foreslår en sterkere regulering på de områdene som framstår som særlig kritiske for å sikre likeverdighet og høy kvalitet i sektoren.

KS har gitt en del anbefalinger til kommunene i denne saken, både når det gjelder hvilke områder og forslag i utredningen som det er særlig viktig å gi synspunkter på, og hvilket "innhold" disse synspunktene bør ha. Rådmannen har i stor grad valgt å ta utgangspunkt i disse anbefalingene.

Vurdering/kommunens høringsuttalelse:

Tilsynsfunksjonen

Flertallet i utvalget går inn for at kommunen fortsatt skal ha dette ansvaret, mens et mindretall ønsker at det skal opprettes et eget statlig tilsyn uavhengig av de instanser som har myndighets- og veiledningsansvar på barnehageområdet.

Gjesdal kommune mener at opprettelse av et eget statlig organ vil føre til unødvendig byråkratisering, og at tilsynsoppgaven vil bli både uhensiktmessig og kostbar. Å flytte tilsynsansvaret bort fra kommunene vil kunne føre til at de mister verdifull kompetanse på området.

Gratis barnehage på sikt

Utvalgets flertall mener at barnehageplass på lengre sikt bør være gratis. Representantene fra kommunesektoren i utvalget tilhører mindretallet som går imot dette forslaget.

Totalt anslås kostnaden for gratis barnehage til alle barn i alderen 1-5 år til å være i størrelsesorden 9-12 milliarder kroner. En slik bruk av offentlige midler vil, med uendret skatte- og avgiftsnivå, innebære at handlingsrommet for vekst i frie inntekter til kommunesektoren blir tilsvarende mindre. Det vil også måtte prioriteres opp mot andre satsinger som er sterkt ønsket i kommunesektoren, som for eksempel utbygging av infrastruktur for kollektivtrafikk og for samferdsel generelt.

Bemanning – voksentetthet og pedagognorm

Det er i dag ingen bestemmelser om forholdet voksne – barn i barnehagen. Et samlet utvalg mener at det er gode grunner for å videreføre krav om pedagogisk bemanning, og at dette kravet lovfestes. Utvalget mener også at det normalt bør være minst to ansatte til stede i barnehagen hele barnehagedagen. Et flertall i utvalget foreslår et forholdstall mellom pedagoger og barn på 1:6 for barn under 3 år, og 1:12 for barn over 3 år – dette med virkning fra 2020. Flertallet mener og at styrer i utgangspunktet ikke bør inngå i beregningsgrunnlaget for kravet til pedagogisk utdanning. Mindretallet ønsker et mindre detaljert krav og foreslår et prosentvis antall pedagoger av total bemanning.

Gjesdal kommune mener det er viktig å understreke at det ikke må innføres krav som det blir vanskelig eller umulig å oppfylle, særlig vurdert ut fra dagens rekrutteringssituasjon med stor mangel på førskolelærere. Med kommunenes behov for god personal- og ressursutnyttelse synes det derfor lite hensiktsmessig å fastsette et bestemt forholdstall mellom antall voksne og antall barn. Det samme gjelder forholdet mellom antall pedagoger og antall barn. Den enkelte kommune vil imidlertid selv kunne sette en kommunal standard med opptrappingsplan for voksentetthet i barnehagene.

Styrers ansvarsområde

Utvalgets flertall mener hovedregelen bør være en styrer i hver barnehage. Det forutsettes at eventuell samordning ikke skal føre til reduksjon av styrerressursen for den enkelte barnehage. Mindretallet mener at styrerressursene kan samordnes ved at en enhetsleder får det overordnede ansvar for flere barnehager, og foreslår at betegnelsen "daglig leder" endres til "pedagogisk ansvarlig".

Gjesdal kommune mener det bør være en åpning for at kommunene skal kunne samordne styrerressursen der dette er hensiktsmessig. Formell kompetanse som førskolelærer er ikke nødvendigvis den viktigste eller eneste forutsetningen for å bli en god styrer eller administrativ leder av en barnehage. Det bør derfor åpnes for at også annen relevant høyskole- eller universitetsutdanning kan kvalifisere for slike stillinger.

Godkjenning av andre pedagoger enn førskolelærere

Utvalgets flertall foreslår at 1/5 av pedagogene kan ha annen pedagogisk utdanning enn førskolelærerutdanning, og at denne må være på høyskolenivå eller være universitetsutdanning (med referanse til spesifikke utdanninger). Mindretallet ønsker en mer fleksibel bestemmelse som i større grad tar hensyn til barnehagenes faktiske behov og foreslår at maksimalt ¼ av pedagogene kan ha annen utdanning enn førskolelærerutdanning.

Gjesdal kommune støtter forslaget om å kunne ha mulighet til å inkludere pedagoger med annen utdanningsbakgrunn enn førskolelærer i barnehagens pedagogiske bemanning. Både i rekrutteringssammenheng og av hensyn til å sette sammen et personale med bred faglig kompetanse til denne muligheten innebære åpenbare fordeler.

Fagarbeidere som del av bemanningen

Et flertall i utvalget foreslår at det fra 2020 lovfestes et krav om at 25% av grunnbemanningen i hver barnehage skal være barne- og ungdomsarbeidere – dette for å

øke den samlede kompetansen i barnehagen. Mindretallet støtter ikke dette kravet og mener at dette i praksis betyr en omfattende samfunnsreform som må ses opp mot kommunenes samlede oppgaver, og ikke vurdert isolert for barnehagesektoren.

Gjesdal kommune vil påpeke at ved å lovfeste krav om at denne gruppen skal utgjøre 25% av grunnbemanningen i alle barnehager, står vi i fare for å binde opp arbeidsgivers muligheter til å tenke helhetlig og effektiv utnyttelse av tilgjengelige personalressurser.

Dispensasjon fra krav om pedagogisk bemanning (pedagognorm) og utdanningskrav for styrer og pedagogisk leder

Et samlet utvalg foreslår at det fortsatt skal være mulig med midlertidig dispensasjon fra kravet om pedagogisk utdanning for styrer og pedagogisk leder. Derimot antas det ikke å være behov for å beholde dagens adgang til å gi dispensasjon fra norm for pedagogisk bemanning.

For kommunene vil det inntil videre være hensiktsmessig å beholde dagens dispensasjonsadgang fra normen for pedagogisk bemanning og fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder. Dette er viktig fordi det synes urealistisk å tro at barnehagesektoren vil klare å få nok kvalifisert personale på kortere sikt. Spørsmålene rundt dispensasjon bør ellers ses i sammenheng med hvilke kompetansekrav som skal være knyttet til ledelse i barnehagesektoren, og om en løsning vil være å myke opp kravet til lederkompetanse i stedet for å skjerpe dispensasjonskravet.

Ikke-kommunale barnehagers vedtekter – adgangen til å prioritere barn uten lovfestet rett ved opptak

Utvalgets flertall ønsker ikke å innskrenke retten som ikke-kommunale barnehager har i dag, til å kunne bestemme opptakskrets og opptakskriterier. Dette begrunnes bl.a. med at restriksjoner her vil kunne gjøre det mindre attraktivt å starte opp og drive private barnehager. Et mindretall foreslår å endre reglene slik at de private barnehagene ved opptak må prioritere barn med rett til plass og funksjonshemmede barn med rett til plass etter dagens bestemmelse i barnehageloven, uavhengig av barnehagens vedtekter. Hovedbegrunnelsen er at ettersom kommunene har finansieringsansvaret for både kommunale og private barnehager, er det prinsipielt galt at private barnehager skal kunne ta opp barn uten rett da dette kan komme i konflikt med kommunens prioriteringer.

Gjesdal kommune støtter her mindretallet, et syn også KS ved flere anledninger har gjort gjeldende. I tillegg til det prinsipielle aspektet må det understrekes at dagens ordning i enkelte tilfeller kan komme i konflikt med kommunens prioriteringer, da det er kommunen – og ikke de private barnehagene – som i ethvert tilfelle vil ha ansvaret for å innfri den lovfestede retten til plass.

Økonomiske og administrative konsekvenser

De økonomiske og administrative konsekvensene av utvalgets forslag er store, og Gjesdal kommune forutsetter at virkningene av nye tiltak og føringer fullfinansieres.

Rådmannen i Gjesdal, den 24. april 2012

Bodil Sivertsen
rådmann

Kolbjørn Sandve

Vedlegg:

Dok.nr   Tittel på vedlegg
121292   Brev fra Kunnskapsdepartementet, datert 060212.pdf

